

Plan mot kränkande behandling

Granbergsskolan

Verksamheter som ingår i planen

Fritidshem och grundskola

Ansvarig rektor: Karina Persson

Giltighetstid: 231101–241030

1. Syfte och bakgrund

Likabehandlingsplanen syftar till att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling.

Forskning visar att en verksamhet där barn och elever upplever meningsfulla sammanhang, glädje och delaktighet främjar vänskap och förebygger kränkningar. I sådana miljöer växer självförtroende, respekt och tolerans. På Granbergsskolan jobbar vi aktivt med att ge eleverna inflytande och göra dem delaktiga i utbildningen och verksamheten.

Att motverka kränkande behandling är en del av det demokratiska uppdraget som ska utgöra grunden för all verksamhet i skolan. All planering, alla aktiviteter och utvärderingar skall genomsyras av ett gemensamt förhållningssätt som präglas av respekt, ansvar och omsorg. Att arbeta med de demokratiska värdena och för elevers och personals inflytande är centrala delar i syfte att förebygga kränkningar.

Det råder ett absolut förbud för alla att kränka, diskriminera eller trakassera barn/elever. All personal har handlingsplikt och skyldighet att utreda och vidta åtgärder. Syftet med en likabehandlingsplan är att barn och elever ska skyddas mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Skollagen fastställer att alla skolformer ska arbeta målinriktat för att förebygga och förhindra kränkande behandling. En plan för arbetet ska varje år beskriva verksamhetens mål och de åtgärder som planeras. Genomförandet av dessa åtgärder ska sedan utvärderas i efterföljande årsplan. Skolverket anger att planen ska utgå från en kartläggning av nuläget, som beskriver risker och analyserar orsaker. Planen beskriver enhetens systematiska arbete, för barn/elever, personal och vårdnadshavare.

2. Vision och arbetssätt

Som en del i det utvecklingsarbete som skedde i samband med bildandet av den nya skolan, Granbergsskolan, utarbetades en ny vision. Visionen fastställdes hösten 2019 och lyder.

Skolans vision lyder: *”Här växer alla i sig själv och i sitt lärande”*

Vi har utformat en verksamhetsidé som beskriver vad som behöver prägla verksamheten för att vi ska kunna förverkliga vår vision. Granbergsskolans verksamhetsidé: *“Vi vet att alla elever kan lära sig och utvecklas långt mer än vad de själva anar. Vi tror på att våra elever vill och kan. Vi stöttar och utmanar för att de hela tiden ska nå längre. Vi vet också att lärande kräver arbete och uthållighet, därför lär vi våra elever att inte ge upp och att pröva nya arbetssätt. Varje elev som lämnar Granbergsskolan ska göra det med en övertygelse om att alla kan lära sig och bli bra på vad som helst.”*

Vår vision och verksamhetsidé ska prägla de planer och handlingsätt vi tar fram för skolan, däribland vår likabehandlingsplan.

3. Kartläggning av risker

Som underlag för kartläggningar och utvärderingar av plan mot kränkande behandling genomför vi följande aktiviteter.

- Genomförda kartläggningar
- Hälsosamtal med förskoleklasser och åk 5
- Veckovisa utvärderingar klassvis
- Trygghetsenkät 2 ggr/år (oktober och april)
- Kommunal elevenkät
- Trygghets och trivselvandringar. Genomförs med elevrådet för att säkra elevernas arbetsmiljö.
- Uppföljning av den enskilda elevens upplevelse av trygghet och trivsel vid utvecklings-/trivselsamtal
- Främjande och förebyggande EHT 3 gånger per termin/klasse
- Nolltoleransteam

Risk/riskområde	Underlag som identifierat risk (gärna flera källor)	Antagande om orsak(er)
Arbetsro. 39% av eleverna på Västra upplever att de inte har någon arbetsro. På Östra upplever 24% av eleverna att de inte har arbetsro under lektionerna.	Bristande arbetsro framkommer via trygghetsenkäter, STELLA anmälningar, elevråd och klassråd.	Skolan behöver utveckla sitt arbete kring ledning och stimulans. Skolan behöver jobba med tidiga insatser för att möta upp alla elevers individuella behov i klassrummet. Personal ska öka sin kunskap kring hanterandet av elever med särskilda behov. Schemaläggning och bemanning.
Otrygghetskänsla under lektionstid. På Östra känner sig 10% av eleverna otrygga på lektionerna. På Västra känner sig 5% av eleverna otrygga under lektionstid.	Detta framkommer via trygghetsenkäter, STELLA anmälningar, elevråd och klassråd. Samt via utvecklingssamtal med vårdnadshavare och elever.	Språkbruk mellan elever Fysiska incidenter mellan elever
Känslan av otrygghet under raster. Under trygghetsenkäten svarade vissa elever på Västra att	Detta framkommer via trygghetsenkäter och via STELLA anmälningar, elevråd och klassråd.	6% av eleverna på Östra upplever att de sällan har någon att vara med under raster.

<p>pumptrackbanan och Diamanten upplevdes som otrygga platser. Största andelen av eleverna på Västra upplever sig trygga under raster.</p> <p>På Östra upplever 11 % av eleverna sig otrygga under raster.</p> <p>På Östra framkom det via trygghetsenkäten att vissa platser upplevdes otrygga. Bland annat skogen, korridoren och omklädningsrummet för pojkar.</p>		<p>9% av eleverna på Östra upplever att de inte har någon vuxen att vända sig till under raster.</p> <p>16% av eleverna på Västra upplever att de inte har någon vuxen att vända sig till på rasterna.</p> <p>Detta sammantaget kan vara bidragande orsaker till en känsla av otrygghet under raster.</p>
<p>Fler elever ska känna sig trygga på skolan.</p>	<p>Granbergsskolan har 250 rapporterade STELLA anmälningar mellan januari 2023–231031. 81 av dessa anmälningar berör kränkningar mellan elever. Resterande anmälningar handlar om tillbud att bli skadad eller elevkränkningar mot vuxna</p>	<p>Personalen har blivit bättre på att rapportera händelser i STELLA, framför allt på Östra. Detta för att synliggöra kränkningar som sker och för att jobba aktivt för att förhindra liknande händelser framöver.</p> <p>Det framkommer inte av personal att kränkningar i sig har ökat. Personalen har blivit bättre på att anmäla dessa kränkningar.</p>

4. Utvärdering av genomförda insatser

Planerad insats	Resultat av insatsen	Utvärdering av insatsen
<p>Skolan har jobbat för att skapa trygga platser och säkerställa vuxennärvaro på otrygga platser.</p> <p>Skolan förändrade organisationen på Västra kring rastvärdar utifrån de otrygga platser som identifierades via förra året trygghetsvandring/enkäter.</p>	<p>Känslan av trygghet har ökat hos eleverna under året på Västra. Medan 11% av eleverna på Östra upplever sig otrygga under raster.</p>	<p>Utvärdering av insatsen genomförs via trygghetsenkät och trygghetsvandring.</p>
<p>Nolltoleranssteam</p>	<p>Nyligen påbörjad insats. Syfte att jobba förebyggande och främjande mot kränkande behandling.</p>	<p>Utvärdering sker löpande på grupp- och individnivå. Resultaten av nolltoleranssteamets arbete utvärderas även via trygghetsenkäten 2024.</p>

<p>Ökad studiero</p>	<p>På Västra 2022 upplevde 33% av eleverna dålig studiero. Upplevelsen av saknad av studiero har ökat med 6,3% sedan förra läsåret.</p> <p>På Östra upplever 24% av eleverna i år att de ej har studiero.</p> <p>Resultaten kring studiero har tyvärr försämrats på båda enheterna.</p>	<p>Utvärdering av insatsen genomförs via trygghetsenkät och trygghetsvandring.</p> <p>Studiero diskuteras även löpande med varje mentor under främjande och förebyggande EHT 2 gånger/år och/eller vid behov.</p>
----------------------	---	---

5. Handlingsplan: mål och åtgärder

Mål med åtgärden	Konkreta åtgärder	Effekter som vi vill uppnå med åtgärden	Hur uppföljningen ska ske • Ansvarig för åtgärden • Datum när åtgärderna ska vara genomförda
<p>Ökad studiero</p>	<p>Förstärka arbetet kring ledning och stimulans.</p> <p>Lyfta ämnet ”studiero” i klassråd och i elevråd.</p> <p>Genomföra klassrumsobservationer för att hitta framgångsfaktorer samt förbättringsområden för att öka studieron.</p> <p>Lärare ska regelbundet tillsätta anpassningar för elever som har behov av extra anpassningar i skolan.</p>	<p>Att eleverna upplever ökad studiero under lektionstid.</p>	<p>Uppföljning sker via trygghetsenkäter och via STELLA anmälningar.</p> <p>Främjande och förebyggande EHT som sker 2 gånger per termin/klass.</p> <p>Löpande uppföljning sker i dialog med ansvariga mentorer under året.</p> <p>Ansvariga: rektor och nolltoleranssteamet.</p> <p>Datum: 241031</p>
<p>Öka känslan av trygghet på raster</p>	<p>Säkerställa vuxennärvaro på otrygga platser</p> <p>Påminna elever om att vända sig till rastvärdar vid känsla av otrygghet/ensamhet.</p> <p>Personal på Östra ska se över rastvårdsorganisationen</p>	<p>Öka känslan av samhörighet och trygghet under raster.</p> <p>Att fler elever känner att de har vuxna att vända sig till under raster.</p>	<p>Uppföljning sker via trygghetsenkäter och via STELLA anmälningar.</p> <p>Uppföljning sker löpande under året i dialog med fritidspedagoger.</p> <p>Främjande och förebyggande EHT som</p>

	och säkerställa att den följs.		sker 2 gånger per termin/klass. Ansvariga: rektor och rastvärdar Datum: 241031
Öka känsla av trygghet på skolan. Fler elever ska känna sig bättre behandlade på skolan.	Säkerställa vuxennärvaro. Öka personalens samsyn kring regler, förhållningssätt och bemötande på skolan. Se över organisationen kring rastvärdplanering.	Att fler elever ska känna sig trygga, både på raster och under lektionstid.	Uppföljning sker via trygghetsenkäter och via STELLA anmälningar. Ansvariga: rektor och nolltoleranssteamet. Datum: 241031

6. Delaktighet

Eleverna på de båda enheterna har fått svara på olika typer av enkäter och utvärderingar. Enkäterna genomförs två gånger per läsår. Dessutom har det löpande kommit synpunkter kring trygghet och trivsel som behandlas i klass-/elevråden.

Eleverna kommer involveras i det förebyggande arbetet genom att de får bidra med synpunkter och idéer kring hur vi på skolan kan arbeta för att nå de mål som finns uppsatta i likabehandlingsplanens kapitel 5.

7. Förankring

Resultat från enkät går rektor igenom på APT-möte med personal.

Elever i alla klasser får en tydlig genomgång av planen och vad den står för. Eleverna har också varit delaktiga i elevenkät och elevsamtal under läsåret.

Vårdnadshavare kan ta del av planen mot kränkande behandling via V-klass samt via skolan hemsida.

8. Rutiner för akuta situationer

Rutiner när elev kränker elev:

Misstänkt diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling ska alltid dokumenteras och leda till omedelbar åtgärd.

Händelsen anmäls i rapporteringssystemet STELLA, varvid rektor automatiskt informeras. Alla pedagoger och övrig personal på skolan följer denna rutin.

1. Agera omedelbart! Alla inblandade tas om hand.

2. Den/de som upptäcker eller får vetskap om händelsen utreder och dokumenterar det som en tjänsteanteckning (vad har hänt? vilka var inblandade?), informerar klasslärare/mentor, samt vårdnadshavare vid behov samma dag.
 3. Skyndsam anmälan till STELLA systemet av den som först upptäckt eller fått vetskap om händelsen.
 4. Vid upprepade kränkningar, allvarliga kränkningar eller mobbning kontaktas nolltoleranssteamets kontaktperson, biträdande rektor som i dialog med berörd personal avgör vilka som är bäst lämpade att utreda ärendet. Representant för nolltoleransgruppen kan bistå vid behov.
 5. Enskilt samtal med utsatt elev med en representant från nolltoleransgruppen. Det dokumenteras och lämnas till rektor. Dokumentationen sparas i elevarkivet.
 7. Enskilt samtal förs av representanter från nolltoleransgruppen med den/de som utsätter. Det dokumenteras och lämnas till rektor. Dokumentationen sparas i elevarkivet.
 8. Vårdnadshavare kontaktas samma dag som elevsamtal ägt rum av den som genomfört samtalet med eleven.
 9. Uppföljning med samtliga berörda inom en till två veckor, eller tidigare vid behov. Återkoppla även till vårdnadshavarna efter genomförd uppföljning.
 10. Om diskrimineringen/kränkningarna inte upphör fortsätter arbetet och uppföljningarna med samtliga berörda. Eventuella ytterligare åtgärder kan bli aktuella.
- Åtgärder kan vidtas genom att rektor beslutar om att förändra struktur och förhållanden på grupp- och verksamhetsnivå.

I vissa situationer kan elevhälsan och/eller andra myndigheter behöva kopplas in.

Rutiner när vuxen kränker, trakasserar eller diskriminerar elev:

Agera omedelbart! Alla inblandade tas om hand.

Skyndsam anmälan till STELLA systemet av den som upptäckt eller fått vetskap om händelsen.

Rektor utreder och ansvarar för dokumentation, uppföljning och kontakt med barnets/elevens vårdnadshavare

Anmälan går vidare till huvudman och i vissa fall kontaktas fackliga representanter

Bilaga: definitioner och begrepp

Diskrimineringsgrunderna i diskrimineringslagen

Med diskrimineringsgrund menas de kategorier av personer eller de karakteristika som skyddas av diskrimineringslagstiftningen:

- Kön

Diskriminering och trakasserier som har samband med kön kan vara utfrysning, förlöjligande och skämt kopplade till barns könstillhörighet, det vill säga tillhörande kvinnligt eller manligt kön. Även den som avser att ändra eller har ändrat sin könstillhörighet omfattas av diskrimineringsgrunden kön.

- Könsöverskridande identitet eller uttryck

Att någon inte identifierar sig med sin biologiska könstillhörighet som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

- Etnisk tillhörighet

Diskriminering och trakasserier som har samband med etnisk tillhörighet kan vara förlöjligande eller skämt kopplat till en grupp personer med samma nationella eller etniska ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande. Skolan/förskolan har ett ansvar att arbeta mot rasism och främlingsfientlighet.

- Religion eller annan trosuppfattning

Skolan/förskolan får inte missgynna någon elev/barn på grund av hans eller hennes religion. I skolan ska föräldrar kunna lämna sina barn utan att de blir ensidigt påverkade till förmån för den ena eller andra åskådningen. Skolan är skyldig att se till barnets bästa och alla barn har rätt till kunskap och lärande, tankefrihet och religionsfrihet. Begreppet annan trosuppfattning innefattar uppfattningar som har sin grund i eller har samband med en religiös åskådning, till exempel buddhism, ateism eller agnosticism.

- Funktionsnedsättning

Funktionsnedsättningar kan vara fysisk, psykisk eller begåvningsmässiga och påverka livet på olika sätt. Hit räknas både sådana som syns, och sådana som inte märks lika lätt, som exempelvis allergi, hörsel- och synskador, ADHD och dyslexi. Graden av funktionsnedsättning har ingen betydelse. *Anm. Funktionshinder uppstår när personer med funktionsnedsättning upplever begränsning i relation till omgivningen. Funktionshinder är inte en egenskap hos individen utan det är miljön som kan vara funktionshindrande.*

- Sexuell läggning

Skolan/förskolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av sexuell läggning. Med sexuell läggning menas homosexualitet, bisexualitet och heterosexuellitet. Skolan har ett särskilt ansvar att förmedla samhällets gemensamma värdegrund till barnen.

- Ålder

Det är fortsatt tillåtet att särbehandla på grund av ålder om:

- särbehandling gäller tillämpning av bestämmelse i förskola, förskoleklass, skolbarnomsorg, grundskola, särskola och specialskola samt om
- särbehandling har ett berättigande syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga.

Direkt diskriminering

Att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan. För att det ska röra sig om diskriminering ska missgynnandet ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Direkt diskriminering känns igen genom att likartade fall behandlas olika. Ett exempel kan vara när en flicka nekats tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på detta program.

Indirekt diskriminering

Med indirekt diskriminering menas lika behandling av olika fall. Krav som verkar neutrala men som i praktiken innebär att en viss grupp missgynnas. Det sker t.ex. när skolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn med ett visst kön, viss etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Om exempelvis alla barn serveras samma mat, diskriminerar skolan indirekt de barn som på grund av religiösa skäl behöver annan mat.

Bristande tillgänglighet

Bristande tillgänglighet är när en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte vidtar skäliga tillgänglighetsåtgärder för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning. Den som låter bli att genomföra skäliga tillgänglighetsåtgärder kan komma att göra sig skyldig till diskriminering.

Trakasserier

Ett handlande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Begreppet *sexuella trakasserier* innebär ett handlande av sexuell natur som för den skull inte behöver ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Anm.: Diskriminering är när en vuxen i skolan missgynnar ett barn och det har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Trakasserier som utförs av skolans personal kan också vara diskriminering och kan till exempel ske genom skolans regler, undervisning och läroböcker.

Kränkande behandling enligt skollagen

Skolan/förskolan ska förebygga och förhindra det som i skollagen benämns som kränkande behandling såsom mobbning och rasistiska beteenden. Det definieras som ett uppträdande som, utan att ha någon koppling till någon särskild diskrimineringsgrund, kränker ett barns eller en elevs värdighet. Kränkningar kan vara fysiska, verbala, psykosociala, texter och bilder.

Fler begrepp

- Mobbning

En upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

- Rasism

En föreställning om den egna folkgruppens överlägsenhet utifrån uppfattningen om att det finns biologiska skillnader mellan folkgrupper och att vissa folkgrupper är mindre värda och därmed legitima att förtrycka, utnyttja eller kontrollera.

- Främlingsfientlighet

Rädsla för och/eller stark motvilja mot grupper som definieras genom fysiska, kulturella/etniska eller beteendemässiga karakteristika.

- Homofobi

En uppfattning eller medveten värdering hos en individ, en grupp eller ett samhälle och som ger uttryck för en starkt negativ syn på homo- eller bisexuella personer.

